

Täby Friskolas likabehandlingsplan samt plan för kränkande behandling och trakasserier

Främja, förebygga, kartlägga, utvärdera och åtgärda.

Verksamhetsformer som omfattas av planen är förskoleklass, grundskola och skolbarnomsorg. Ansvariga för planen är rektor, enhetschef samt skolans huvudman. Planen gäller för både elever och personal.

Vår likabehandlingsplan ligger till grund för arbetet på vår skola. Vi strävar efter ett gemensamt förhållningssätt där vår värdegrund är väl förankrad. Vi värnar en tillgänglig lärmiljö och utbildning där alla erbjuds möjlighet att utvecklas och känna stolthet för den man är. Vi vill att varje elev ska känna delaktighet i skolan.

Alla i skolan, elever, personal och vårdnadshavare, ska möta respekt för sin person utifrån följande diskrimineringsgrunder: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning samt ålder. Skolan ska vara helt diskriminerings-, kränkings- och mobbningsfri.

Planen gäller från: 2016-07-01

Planen gäller till: 2017-06-30

Elevernas delaktighet i planen sker genom klassrumsarbetet tillsammans med all personal i skolan. Allt arbete vi gör i skolan ska vara väl förankrat i skolans värdegrund och likabehandlingsplan. Trygghetsteamet informerar i klasserna vid terminsstart vad likabehandlingsplanen står för. Elevråden engageras i arbetet med att upprätta, följa upp och utvärdera planen. För att planen ska bli känd och förankrad hos eleverna, diskuteras innehållet vid läsårets start samt relateras till innehållet i våra trivselregler.

Vårdnadshavarnas delaktighet i arbetet med planen sker genom att den behandlas i skolans skoloråd och vid föräldramötet på hösten.

Personalens delaktighet sker inom det dagliga arbetet. Aktuella utvecklingsområden bestäms och redovisas. Planen diskuteras i personalgruppen för att skapa kännedom och förtroendet. Personalen har ansvar för att aktivt arbeta främjande och förebyggande med vår värdegrund och vår likabehandlingsplan.

Varje enhet på Täby Friskola har ett *Trygghetsteam* som informerar vid skolårsstart om tankarna med vår likabehandlingsplan. Genom Trygghetsteamet kan man få stöd eller få svar på frågor kring likabehandling. Trygghetsteamet kopplas även in när någon utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller mobbning. Enheternas Trygghetsteam har gemensamma möten för att utveckla det proaktiva arbetet i att skapa en trygg skola för alla. Planen aktualiseras kontinuerligt under läsåret. Trygghetsteamet på Enhagen består av Emilie Almqvist, Anki Cederbaum, Nettan Carlsson, Sanna Jones och Emelie Virta.

Skolledningen har det övergripande ansvaret för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling på Täby Friskola, samt att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och annan kränkande behandling när sådan upptäcks. Huvudmannen involveras, i och med att ett ärende misstänks, samt tar genom företagets ledningsgrupp del av den fortlöpande utredningen. Skolledningen har även ansvar för att likabehandlingsplanen mot kränkande behandling utvärderas och revideras i juni varje läsår. Skolledningen ansvarar för att elever och personal regelbundet utbildas i frågor som handlar om olika former av kränkande behandling och för att ny personal får information om rutiner i arbetet för ökad likabehandling.

Planen ligger på Schoolsoft under filen filer.

Genom en öppen vardagskontakt med elever och föräldrar kan problem upptäckas i ett tidigt skede. Rastvaktschema för åk F-5 för god uppsikt över alla platser där eleverna befinner sig på lektionsfri tid finns. Lärarna i åk 6-9 har i uppdrag att hålla god uppsikt i skolans utrymmen.

All personal ska ta aktivt ansvar för alla elever på skolan. Det innebär konkret att alltid ingripa vid händelser, oavsett vilka elever det gäller, samt ta kontakt med elevens klassföreståndare eller annan ansvarig personal. Önskvärt är att all personal ska lära känna alla elever på skolenheten åtminstone till namnet.

Till grund för skolans trivselregler ligger likabehandlingsplanen. Trivselreglerna är väl förankrade i det dagliga arbetet. Varje läsår aktualiseras trivselreglerna i varje klass samt fritidshemmen.

Elever och föräldrar ska i första hand vända sig till klassföreståndaren, personalen på fritids eller till någon som de känner förtroende för.

Främjande och förebyggande arbete på Enhagen, läsåret 16/17

Vi arbetar i år speciellt med följande område; Elevers perspektiv.

Åk. 6-9

- Trygghetsteamet träffar klasserna under höstterminen och berättar om sitt arbete och om likabehandlingsplanen.
- Skolans trivselregler undertecknas då eleven börjar på Enhagen av elever och föräldrar. Dessa aktualiseras vid varje läsårsstart. Samtal om trivselreglerna sker på samlingarna fortlöpande under läsåret.
- I klassrådet på samlingarna inför elevrådsmötena får eleverna möjlighet att komma med förslag på aktiviteter som främjar trygghet och trivsel.

- Alla elever från åk 6-8 har livskunskap på schemat, med utbildad dramapedagog. Arbetet i ämnet livskunskap utgår från likabehandlingsplanens mål. Det handlar till stor del om att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Eleven utrustas med konkreta redskap för att kunna hantera olika situationer.
- Föräldrar bjuds in i diskussionen kring hur trygghet och trivsel förebyggs och utvecklas genom föräldramöten samt skolråd.
- Hela Täby Friskola har ett fadderprojekt med en vänskola i Gambia. Vi har ett fadderbarn/enhet vars skolgång finansieras genom en årlig insamling. Vi har en kontinuerlig kontakt med Sajuka Primary School och får ta del av våra fadderbarns skolgång och skolresultat. Utöver detta arrangerar personal och elever varje år en stor julmarknad. Med vinsten därifrån har vi bl.a. kunnat bidra till bygget av ett skolbibliotek, två lärartjänster samt ett tak till skolan i Gambia. Det här gör vi dels för att stödja utvecklingen i Gambia men även för att våra elever ska få en ingående insyn i levnadsförhållanden på en annan kontinent, där man lever under helt andra förutsättningar. Under skolåret 14/15 utökades vår stödverksamhet med två ytterligare projekt. Det ligger i skolans intresse att stötta skolprojekt i länder där utbildningen inte utvecklas i takt med behov. *Svenska Afghanistankommittén* med deras arbete att främja flickors skolgång. Elevrådet på Enhagen har nominerat och valt det tredje projektet, *Wateraid*.
- Eleverna i årskurs 7 har elevsamtal vid terminsstarten med Elevhälsoteamet.
- EHT arbetar proaktivt med en samtalsmodell för att träna sociala förmågor.
- Vi arbetar kontinuerligt med att skapa trygghet för eleverna i både rast- och klassrumssituationer. Skolan är en arbetsplats för både elever och personal och tydliga rutiner och strukturer finns för hur vi arbetar. Eleverna väljer t.ex. inte själva hur de är placerade i klassrummen och vilka de samarbetar med. Personalen har alltid ett övergripande ansvar över att det råder god arbetsro och att eleverna känner sig sedda och trygga under hela skoldagen.
- Elev som kommer ny till en klass på Täby Friskola Enhagen får två kamratvärdar för att skapa trygghet för den nya eleven.

Kartläggning

Vid slutet av vårterminen varje år, får respektive skolenhet uppgiften att utvärdera hur arbetet enligt planen fungerat. Därefter upprättas nya mål. Ansvarig för att årets plan utvärderas är rektor och enhetschefer.

Täby Friskola genomför följande enkätarbete varje år:

Klass F-2 Muntliga **intervjuer** angående trivsel

Klass 3-9 Skriftliga **elevenkäter**

Klass F, 2,5,8 Föräldraenkäter

Täby Friskola genomför även:

Elevsamtal åk 2, 5 och 7

Hälsosamtal åk 1 och 4 och 8

Dessa samtal syftar till att få en god bild av hur eleverna mår och trivs i skolan.

Resultatet av likabehandlingsplanens kartläggning har tagits upp i personalgruppen, ledningsgruppen, elevvårdsgruppen, klassråden, elevrådet, skolrådet och på föräldramöten. En hel del av de frågor som tas upp i elev- och föräldraenkäterna återkommer sedan i skolans kvalitetsarbete, liksom i arbetet i elevrådet och skyddskommittén. Delaktiga i skolans olika utvärderingar har varit elever, personal, vårdnadshavare samt skolans ledning.

Elevrådet genomför varje år en kartläggning av skolans område för att få ytterligare information om det finns platser där eleverna upplever otrygghet.

Utvärdering Enhagen 2015/16

Enkäterna och elevens eget omdöme inför utvecklingssamtalet visar att en övervägande majoritet av eleverna känner sig trygga och de flesta känner att de har en vuxen att vända sig till.

Skolans trivselregler undertecknades vid läsårets början, av elever och föräldrar. Samtal om trivselreglerna skedde vid terminsstart och delvis fortlöpande under året under samlingarna. Det var ändå relativt få klassföreståndare som systematiskt arbetade med trivselreglerna på sina samlingar. I sin utvärdering av läsåret uppmanar Elevrådet all personal på skolan att bli än mer noggranna med att följa skolans trivselregler och att ALLTID stoppa allt "skojbråk" i korridorerna. Elevrådet menar att det vissa tider är oro i korridorerna och efterlyser mer vuxennärvaro. Under läsåret 15/16 ökade EC Cathrine sin närvaro i korridorerna på morgnarna före första lektionens start vilket elevrådet ansåg positivt.

Det var enbart Loftet som av yngre elever kunde anses som en otrygg plats. Elevrådet kom fram till att det ffa beror på att det finns få lärare i rörelse där.

Elevrådet har tagit fram material om Täby Friskolas olika stödprojekt som presenterades på julmarknaden och nu sitter på en anslagstavla i skåphallen. Dessutom har elevrådet haft besök från WaterAid som tackade för insatsen.

Vi har under året haft en föreläsningsserie med Ulf Silling för elever, föräldrar och personal som handlat om "Säker online" vilket var uppskattat och väckte nya insikter hos många.

Det visade sig under läsåret att det inte var bra att ha livskunskap under enbart en termin samt att det behövs även efter åk 7.

I övrigt anser elevrådet att bestämda platser i alla klassrum som infördes under läsåret har gett god effekt på arbetsro och trygghet, men tyvärr använder sig inte alla lärare av detta trots uppmaning av rektor. Elevrådet anser även att det är viktigt att eleverna

inte själva får välja samarbetspartners och grupper utan att läraren ALLTID ska göra indelningen.

Åtgärdande arbete Enhagen 2016/2017

Skolans EHT kommer under läsåret att genomföra hälso- eller elevsamtal med åk 7 och 8. Skolsyster, speklärare och kurator har delat upp årskurserna sins emellan. Samtalen genomförs för att få en kartläggning av elevernas situation. Detta som ett led i skolans fokusområde "Elevens perspektiv" under läsåret 16/17 Målet är att alla elever ska känna sig trygga i skolan och känna att det finns minst en vuxen de har förtroende för. Kurator Sylvia Ranhagen kommer också att delvis förändra arbetssätt och vara mer ute i klasserna som ett led i skolans hälsofrämjande arbete.

Trivselreglerna kommer att skrivas under av alla elever vid läsårsstart samt att vi ska försöka att på enhetsmötena kontinuerligt ta upp ett område med övningar/filmer som klassföreståndaren sedan kan göra i sina klasser.

Fom läsåret 16/17 har vi en skolvärdinna, Nettan Carlsson, anställd på halvtid vars främsta arbetsuppgift är att befinna sig bland eleverna mellan klockan 10-14 för att öka vuxennärvaron.

Elevrådet kommer under läsåret göra en ny kartläggning för att se om det blivit bättre med elevernas trygghet på Loftet (fler lärare har nu arbetsrum på plan 3) samt se hur ombyggnationen och flytt av elevskåp eventuellt har förorsakat nya platser.

Vidare ska elevrådet ta fram nya/behålla stödinsatser som överskottet av julmarknaden ska gå till. Dessutom behöver tavlan där informationen presenteras ses över.

Emilie Virta, skolans dramapedagog kommer under nästa läsår att arbeta vidare med vår plan för nätetik.

Lsåret 16/17 kommer undervisningen i livskunskap att ligga över hela läsåret och omfatta åk 6-8.

Vi ska bli än bättre på att ha fasta platser på alla lektioner och lärarna ska alltid göra indelning av grupper och samarbetspartners bland eleverna.

För att likabehandlingsplanen ska vara ett levande dokument som vi verkligen arbetar efter, behövs den aktualiseras för eleverna oftare än hittills. Trygghetsteamet ger förslag på främjande och förebyggande arbete som kan levandegöra likabehandlingsplanens syfte.

Åtgärdande arbete

Rutiner för akuta situationer

I Täby Friskolas policy framgår det med tydlighet att det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på vår skola. När en situation uppstår, är det viktigt att all personal vet vad som ska göras. All personal har ett lika stort ansvar. Alla anställda ska vara väl förtrogna med Täby Friskolas plan mot kränkande behandling och trakasserier. Se nedan.

Vid akuta händelser ingriper berörd personal omedelbart. Trygghetsteamet, enhetschef eller rektor inkallas vid behov. I de flesta situationer kan lärare lösa problemet genom samtal med de inblandade. Vid behov ska även föräldrar och annan berörd personal involveras.

Nedan beskrivs hur Täby Friskola arbetar med konflikter och hur vår plan mot kränkande behandling ser ut.

Konflikthantering

Här följer en kort beskrivning av rutinerna kring hur vi arbetar med konflikter. Händelser som ska utredas ska alltid utföras med stor hänsyn till de inblandade.

1. Snabb reaktion vid konflikt har hög prioritet.

Personal i närheten ingriper och hjälper till att reda ut situationen, samt meddelar klassföreståndaren eller ansvarig personal.

2. Enskilt samtal mellan alla parter i konflikten.

Alla inblandade får komma till tals och beskriva hur de uppfattat situationen. Samtalet leds av en vuxen. I de fall det behövs upprättas en individuell handlingsplan. Där beskrivs vilka åtgärder som ska vidtas för att förhindra fortsatt konflikt. Klassföreståndaren informerar föräldrar om handlingsplanen.

I **årskurs F-5** använder vi oss av ett stoppljussystem för att åskådliggöra för eleverna när en handling överskrider trivselreglerna.

Grön signal: Bra, fortsatt så.

Gul signal: Stanna upp! Avbryt och tänk efter.

Röd signal: Stopp! Du gick över gränsen. En vuxen talar om för dig vad du nu får göra istället. Röd signal innebär att eleven visat att den inte tar det ansvar den behöver för att kunna klara den situation den befunnit sig i. Röd signal innebär en påföljd och en tillfällig avstängning från den aktiviteten. OBS! Föräldrar informeras alltid.

I **årskurs 6-9** använder vi oss av ett system med anmärkningar, i dagligt tal "prickar", för att åskådliggöra för eleverna när en handling överskrider trivselreglerna.

Här följer en förklaring av begreppen diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och mobbning. (Ur Skolverkets allmänna råd – Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, 2014)

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad **indirekt diskriminering**. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund,

Trakasserier står för ett handlande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning samt ålder.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Täby Friskolas plan mot kränkande behandling och trakasserier

Här följer en beskrivning av hur vi griper in och hanterar olika typer av kränkningar, trakasserier och konflikter som kan leda till mobbning. Vi är väl medvetna om att varje fall av kränkande behandling, trakasserier och konflikter är unikt. Därför krävs en lyhördhet hos berörd personal att sätta sig in i bakgrunden till varje händelse och se till helheten för att skapa den förståelse som krävs för att kunna lösa konflikten. **Första steget i konflikthanteringen är att klassföreståndaren försöker lösa konflikten tillsammans med berörda, se ovan. Om konflikten inte går att lösa använder vi följande åtgärdsmodell.**

Åtgärdsmodell vid kränkande behandling och/eller trakasserier om elev kränker elev.

1. Uppgiftslämnaren informerar klassföreståndare eller annan vuxen på skolan.
2. Den som fått information kontaktar den eller de utsatta för insamling av information samt informerar elevernas klassföreståndare.
3. Om kränkande behandling eller mobbning misstänks ha förekommit, upprättar klassföreståndaren handlingsplaner i samråd med trygghetsteamet och eventuellt elevhälsan. Där fastställs det bl.a. när fortsatta enskilda samtal med de inblandade ska äga rum och vilka åtgärder som ska vidtas.
4. Samtal med den/de som utsatts för negativ handling hålls av Trygghetsteamet. Det ska alltid vara två personal. Det är viktigt att alltid lyssna noga på den utsatta eleven. Det är alltid elevens upplevelse som ska utredas. Den vuxne vid samtalet ska inte vara elevens egen

klassföreståndare, då klassföreståndaren bör finnas som stöd i dagliga verksamheten för alla parter framöver.

5. Enskilda samtal med den eller de som misstänks ha utsatt någon för mobbning, trakasserier eller kränkning, hålls av Trygghetsteamet. Det ska alltid vara minst två personal. Det är viktigt att alltid lyssna noga på hur alla parter har uppfattat situationen. Samtalet sker i en allvarlig och respektfull ton och har som primärt syfte att förstå vad som hänt och att den negativa handlingen omedelbart ska upphöra och under inga omständigheter får upprepas
6. Efter samtalet får klassföreståndare omedelbart information skriftligt eller muntligt från Trygghetsteamet. Klassföreståndaren har samtal med samtliga inblandade elevers föräldrar om aktuell handlingsplan för den uppkomna situationen. Enhetschef och rektor informeras.
7. Klassföreståndaren och Trygghetsteamet informerar berörd personal och observationer av de aktuella eleverna görs.
8. Enskilda uppföljningssamtal med de inblandade sker efter ca en vecka. Tiden och antal uppföljningssamtal kan variera beroende på hur situationen sett ut och vad samtalen med de inblandade har gett för resultat.
9. Skolans kurator kan vara till hjälp då det finns behov.
10. Klassföreståndare, enhetschef, rektor och föräldrar informeras om samtalens resultat.
11. Om överenskomna åtgärder inte följs eller inte gett önskat resultat tas beslut om fortsatt tillvägagångssätt av rektor. Åtgärder som kan bli aktuella är t.ex. avstängning eller förvisning av elev, enligt Skollagen 6 kap 1-18 §, i enlighet med Skolverkets rekommenderade åtgärdstrappa.
12. Polisanmälan görs alltid vid misstanke om brott eller om kränkningarna fortsätter trots vidtagna åtgärder. Avsteg från ovanstående punkter kan göras vid fall då detta bedöms vara lämpligt.
13. Arbetet dokumenteras fortlöpande av Trygghetsteamet i samarbete med klassföreståndare. Enhetschefen informeras. Dokumentationen är sekretessbelagd. Så länge eleven finns på enheten ansvarar klassföreståndare och Trygghetsteamet för dokumentationen. Därefter arkiveras dokumentationen hos rektor.
14. All personal har skyldighet att göra en orosanmälan enligt SOL kap.14.1 om det finns misstanke om att ett barn far illa.

15. Rektor rapporterar till Arbetsmiljöverket om svårare personskada inträffat. Arbetsmiljöinspektionen ska ta ställning till om en inspektion ska ske vid skolan.

Åtgärdsmodell när personal diskriminerar elev

Vid ärenden där någon ur personalen är inblandad kontaktas alltid rektor för vidare utredning och åtgärder enligt följande rutin:

1. Den elev som upplever sig diskriminerad av personal kontaktar i första hand sin klassföreståndare eller någon ur Trygghetsteamet, därefter enhetschef eller rektor. Detta gäller även om den upplevda diskrimineringen inte iakttagits av personal.
2. Enskilt samtal av rektor med den person som upplever sig diskriminerad.
3. Enskilda samtal hålls av rektor med den eller de i personalen som uppges ha utsatt någon för diskriminering.
4. Enskilda uppföljningssamtal av rektor med inblandade efter några veckor, beroende på hur samtalen har avslutats.

Åtgärdsmodell vid kränkande behandling och/eller trakasserier om elev kränker personal

1. En oberoende vuxen pratar med eleven och tar reda på vad beteendet beror på och uppmanar denne att ändra sitt beteende.
2. Om eleven fortsätter sitt olämpliga uppträdande ska rektor utreda orsakerna till beteendet och samråda med elevens vårdnadshavare. Rektor får ge eleven en skriftlig varning. Är eleven inte myndig ska vårdnadshavaren underrättas om tilltänkta åtgärder och eventuell varning (5 Kap §§ 9,11 Skollagen).
3. Om åtgärderna som gjorts inte varit tillräckliga får rektor besluta att eleven tillfälligt omplaceras i annan undervisningsgrupp eller på annan plats inom skolenheten under längst fyra veckor. Elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet (5 Kap §§ 12,13 Skollagen).
4. Rektor får besluta om omedelbar avstängning i första hand för högst en vecka. Därefter ska utredning ske av huvudmannen. Avstängningen får pågå från 2 veckor men längst under återstoden av pågående kalenderhalvår och tre ytterligare kalenderhalvår (5 Kap § 18 Skollagen).

Om elev kränkts på nätet

Om någon på skolan får reda på att en elev blir, eller har blivit kränkt på nätet har skolan skyldighet att agera. Vi utgår från åtgärdsmodellen vid kränkande behandling och/eller trakasserier om elev kränker elev. På datainspektionens hemsida kränkt.se och/eller surfalugnt.se finns information och förslag på olika aktiviteter för att förhindra nätkränkningar

